تبیین روان‌شناختی سخنان امام رضا(علیه السلام)

اشتراک در شبکه‌های اجتماعی:
آدرس صفحه: https://mav

صلوات خاصه حضرت امام رضا علیه السلام
اللهم صل علی علی بن موسی الرضا المرتضی
الامام التقی النقی و حجتک علی من فوق الارض
و من تحت الثری الصدیق الشهید صلاة کثیرا
تامة زاکیة متواصلة متواترة مترادفة کافضل ما
صلیت علی احد من اولیائک

[1]

درمحضر خورشید هشتم

تبیین روان‌شناختی سخنان امام رضا(علیه السلام)

به قلم استاد ابراهیم اخوی؛ روان شناس و مدیر مرکز مشاوره مأوا

پیشنهادی برای تربیت دینی

تربیت دینی فرزندان، از اصول و روش‌های مختص خود برخوردار است. در سخنان پیشوایان دین، در هر دو حیطه، راهبردها و راهکارهایی مشاهده می‌شود. تجربه دینی و تمرین رفتارهای معنوی، یکی از این پیشنهادهاست که در سخنی از امام رضا(ع) چنین بیان شده است: «به كودك دستور ده كه با دست خودش صدقه بدهد، اگر چه به اندازه تكّه نانی یا يك مشت چيز اندك باشد؛ زيرا هر چيزی كه در راه خدا داده می شود، هر چند كم، اگر با نيّت پاك باشد زياد است».

آموزش‌های اجتماعی

امام رضا(ع) به شیوه الگودهی تلاش داشتند تا روابط اجتماعی پیروان را ارتقا دهند. آموزش مهارت‌های اجتماعی، همچنان که در سخنان حضرت وجود داشت، در رفتار ایشان هم نمود کاملی داشت. یکی از یاران ایشان، برداشت‌های خود را از رفتارهای اجتماعی امام رضا(ع) چنین گزارش می‌دهد: «هرگز نديدم كه امام رضا(ع) به كسي سخن تندي بگويد، ويا پيش از آن كه كسي سخنش تمام شود سخن او را قطع كند. اگر مي‌توانست حاجت كسي را برآورد، هرگز او را دست خالي برنمي‌گرداند؛ هيچ گاه

در برابر كسي پاي خود را دراز نمي‌كرد، و چنانچه كسي در حضور او نشسته بود، تكيه نمي‌كرد. هرگز نديدم كه به يكي از غلامان و خدمتكارانش ناسزا بگويد؛ هرگز نديدم كه آب دهان بيندازد، ويا هنگام خنديدن قهقهه سر دهد، بلكه خنده‌اش تبسّم بود. هرگاه سفره اش را پهن مي كرد غلامان و خدمتكاران خود و حتي دربان و مِهتر اسبان را با خود سر سفره مي‌نشاند».

زندگی توحیدی

داشتن چارچوب و محور در زندگی، به تمام رفتارها و نگرش انسان جهت می‌دهد و او را از سردرگمی و اضطراب ذهنی دور می‌سازد. در سخنی از امام رضا(ع)، با محور قرار گرفتن زندگی دینی، خصوصیاتی برای دینداران ذکر شده که انتظارات حضرت را از پیروان مطرح می‌سازد: «تا سه خصلت در مؤمن نباشد، مؤمن نیست: خصلتی از پروردگارش، خصلتی از پیامبرش صلی الله علیه و آله و خصلتی از ولیّ خدا. امّا خصلت پروردگارش، نهفتن راز است؛ و خصلت پیامبر خدا صلی الله علیه و آله، ملایمت با مردم است؛ و خصلت ولیّ خدا، شکیبایی در تنگنا و سختی است».

ابهت و انس

انس گرفتن با دوستان و برادران دینی امری پسندیده است. اگر این مسئله را از زاویه مدیریت، بنگریم، گاهی انس زیاد سبب بی‌خیالی دیگران و کاهلی در انجام کار می‌شود. خودمانی شدن و از هر دری سخن گفتن و شخصی سازی بسیاری از مسائل می‌تواند بازتاب‌های منفی را هم داشته باشد. با این دو نگاه به استقبال قانونی می‌رویم که از امام هشتم به ما رسیده است: «انس، ابّهت را از میان می‌برد». و در عبارتی دیگر فرمودند:«انس زیاد، ابّهت را از میان می برد».

مراعات پیمان‌های اجتماعی

زندگی اجتماعی با احترام به قوانین و قراردادهای بین افراد، دوام و استحکام می‌یابد. چنانچه افراد در پایبندی به وعده‌ها، کوتاهی نشان دهند، طبیعی است که موجی از بی‌اعتمادی و به دنبال آن، اضطراب دامن افراد را می‌گیرد. از این رو، در آموزه‌های دینی، سفارش‌های زیادی درباره وفای به پیمان‌ها آمده است که نمونه زیر از امام رضا(ع) چنین می‌باشد: «آدم پیمان شکن از پیشامد بد در امان نیست».زمانی که فرد به راحتی پیمان‌ها را زیر پا بگذارد، سبب زیان به دیگران شده و چنین زیانی، پیامدهای بد در میان خواهد داشت که بارزترین آنها، بی‌اعتمادی دیگران به وی و تحمل فشار روانی ناشی از طرد اجتماعی خواهد بود.

چنین باشید!

پندها و سخنان امام رضا(ع) خط‌مشی زندگی موفق و با پیشرفت همه جانبه را به ارمغان دارد. ایشان در پیامی به پیروان خود که به حضرت عبدالعظیم حسنی ابلاغ شد، تقاضاهای ناب از شیعیان خویش دارند: «ای عبد العظیم! از طرف من دوستانم را سلام برسان و به آنان بگو که شیطان را بر خود مسلّط نکنند و دستورشان ده که راستگو و امانت پرداز باشند و دستورشان ده که خاموشی گزینند و از مجادلات بیهوده بپرهیزند».

منبع روایات: محمدی ری شهری، محمد، 1377. **میزان الحکمه**. قم: درالحدیث.

برچسب‌ها:
ولادت امام رضا (علیه السلام)، میلاد، تبیین روان شناختی،ابراهیم اخوی، مأوا [2]

نشانی منبع:https://mava.iki.ac.ir/node/972

پیوندها
https://mava.iki.ac.ir/files/images/articles/11000110.jpg [2] [1]
https://mava.iki.ac.ir/tag/%D9%88%D9%84%D8%A7%D8%AF%D8%AA-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85-%D8%B1%D8%B6%D8%A7-%D8%B9%D9%84%DB%8C%D9%87-%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85-%D8%8C-%D9%85%DB%8C%D9%84%D8%A7%D8%AF%D8%8C-%D8%AA%D8%A8%DB%8C%DB%8C%D9%86-%D8%B1%D9%88%D8%A7%D9%86-%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%AE%D8%AA%DB%8C%D8%A7%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D9%87%DB%8C%D9%85-%D8%A7%D8%AE%D9%88%DB%8C%D8%8C-%D9%85%D8%A3%D9%88%D8%A7

[illegible].